

ASPALDIKO BARRIAK (2000 urtean)

(Bakio)

ASTE SANTUKO TAILERRAK

Aste Santuan, apirilaren 25etik 28ra arte. **txikientzako tailerrak** eratu ziran Kultur Etxean, adinaren arabera txanda bitan eta euskera utsean.

LAUKIZKO

LIBURUTEGIA

ERLOJU MEKANIKOA, Philip Pullman: Erloju baten giltza emonkeran, badago zeozer apur bat bildurgarria beraren erritmoa aurrera doan era zorrotzean.

Istoria aurreratzeko oso era bitxia.

Jazokerak agertu aalean, agertu egingo dira edesleak guri irakurleoi zuzendutako lorratz bereziak.

KRABELINEN HERRIMINHA, alkarlanean: 1974ko apirilaren 25ean, ainbat irratik Grandola Vila Morena abesti eza-guna aireratu ostean, azkena emon eutsoen portugesez Salazar diktadorearen bildurraldi luzeari.

Ego Euskalerrian ez genduan grandolarik euki.

Gure amorruren zurrumurrua seaska abesti biurtu ekion Francori, ez genduan besterik egiten jakin.

Orduan ikasi genduan Portugalari beste begiz hegiratuten.

Orduan jai() ekigun amesak orrialde ederrak idatzi dauz guro literaturearen liburuan.

LAMIA, Josu Lartategi: Egan bildumako liburutxu au Euskaltegiko 2. mailan irakurteko da.

Laminak euskal pertsonaia mitologikoak dira.

Kontakizun onetan lamina gazte baten ibilaldiaren barri eukiko dogu.

IRAKURKETA - SARIK

Nagusientzako udako azken barrikuntzak erosi doguz.

Uda onetan be, irakurketea bizkortuteko jarduerak egon dira Bakioko Kultur Etxeko Udal Liburutegian.

1) **Irakurketa leiaketea:** Liburu bat irakurri ezkeru, fitxa txiki bat bete bear izan da.

Fitxa ori zozketa baten sartu da. Geien irakurri dauanak leenengo sana irabazi dau: Skate (edo antzeko sana) eta Harry Potter liburu bat. Orrezaz ganera, billabong motxilak eta olako geigarriak be egon dira zozketan.

Eskuartzaile guzti-guztiek liburu bana euki dabe sarizat.

2) **Sorginkerien liburutxua:** Eskuko liburu onetan sorginen eta sorginkeriaren ganeko liburutegiko ale guztien zerrenda agertuten da. Liburu orreen fitxeak irakurketa leiaketako zozketan fitxa biren balioa artu izan dau.

3) **Ipuin kontalariak:** Garagarrilaren 20an eta 27an HIRUKI TALDEKOEK umeentzako ipuin saio bereziak egin ebezan.

4) **Irakur puntuak:** Garagarrilaren bigarren amabostaldian irakur-puntu "pertsonalizatu" diralakoak egiteko aukerea euki dogu liburutegian.

Irakurleei liburutegiko plantila bana emon jake eta or liburutegiko liburu pertsonaiarik begikoenak margoztu dabez.

Izcnpetzea imini eta gero, barrio Kultur Etxea eroan bear izan da plastifikatuteko, eta orra or irakur puntu "exklusiboa".

ETBren LAPRASTADAK

Zelan erabili bear dira gure erri, mendi, erreka eta bestelango lekuen izenak'?

Antza danez, eta agozko emoitzeari jagokonez, urrengo lerrootan azalduko dogun kasuetan, gixtienez, ETBk erabagia artuta dauka. Ebatzi okerra, baina.

Ez dira izango aste bi, Bizkaiko itsasaldeari buruzko ETBren saio bat ikusten genduala, JATA mendiaren izena entzun gendua: espainerazko "j" belare-gorra (*jamón*) erabili eta azentua leenengo silaban iminita (*Játa*). Bada, euskeraz ez da olan esaten.

Jakin beie ETBkook, Jata mendiko inguruko euskaldun guzti-guztien agoetan mendi orren izena esaneran, "j" sabaikari-ozena eta azentua bigarren silaban esaten doguna, au da: JATA [**yatá**].

ETBk erabilitako emoitzea [xáta] ez da euskerazkoa eta gure belarrietan arrotza da guztiz.

Izan be, euskaldunak ez diranek zabalduko agoskera okerra da.

Mailegu batzuk kenduta, gure inguruko euskerearen "j" ori sabaikari-ozena da jatorriz [y]. Beste orrenbeste, gure lurraldeko JATABE, SANJOANALDE, JAUREGI, JAUREGI-ZARRA... toponimoak agoskatukeran.

Gure erriaren izena. BAKIO, be entzun genduan saio beratan, txarto agoskatuta, entzun be.

Azentua leenengo silaban iminita, erdalduen erara. Azentua. baina, "jo" diptongoa apurtuteko edo, "i" orretan erabilten dogu guk euskeraz, au da: BAKIO (*bakío*), Arratia (*arratía*) eta Donostia (donostía) lez.

Izkuntza arloan eredu izan bearko ETB, benetan eredu izan beite! Erri euskereari zor jakon begirunea aaztu barik, baina.

Iniaki MARTIARTU

ZAARRAK BARRI

Bai, aretza baketsua leengo urte areetakoa gure **Arenga!**

Bertatik asita eta itsasbartzerrari jarraituz, **Gaztelugatxegino**, asko ez baina, inguru zeozer aldatu dana ikusi geinke ingurari begiratuta. Aamen be, lorratzak itzi dabez gizakiek.

Askada inguruan, eta goratxuago be, etxe garai (eta motz) batzuk eregi dabez, baita **Karabiaga** inguruan be.

Talaiapen, aor, atx artean, etxe mardo zutundu dabena be ikusi leiteke.

Ostean, **Oietaginoko** unadearen beeko aldean, arrobia egon, zan tokian, gure «urak» garbituten dauzan uren araztegia daukagu, arri eta atx artean ostuta.

Baina orixe bai, andixik eta **Gaztelugatxeginoko** itsasalde zein lurarren erliebeari. gorabeera eta sartu-urteñez beteta (**Atxulo** inguru, **Lurgorri** lurmusturra, **Gorosti** mendia), badi-rudi gizakiek oraingo ez deutseena larregi eragin.

Beintzat, zeozerreri eusten deusogu garbi eta ukutu barik. Alan jarraituko aal dau unte askotan! Ori, baina, «gure» eskuetan dago.

Maria S.

Anartz ORMAZA